

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **obec Valašská Bystřice**, Valašská Bystřice 316, zast. advokátkou Mgr. Janou Zwyrtek Hamplovou, Olomoucká 261/36, Mohelnice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2019, čj. 52816/19/5000-10470-702394, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 9. 2021, čj. 31 Af 4/2020 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (stěžovatelka) v roce 2010 získala dotaci ve výši 15 900 000 Kč na projekt Domova pro seniory Valašská Bystřice. Finanční úřad pro Zlínský kraj dne 13. 5. 2015 stěžovatelce vyměřil odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně ve výši 795 000 Kč. Proti odvodu se stěžovatelka neúspěšně bránila před správními soudy (rozsudky KS v Brně ze dne 30. 1. 2019, čj. 31 Af 47/2016 - 82, NSS ze dne 19. 6. 2019, čj. 7 Afs 48/2019 - 23) a neuspěla ani u Ústavního soudu (usnesení ze dne 3. 9. 2019, sp. zn. I. ÚS 2661/2019).

[2] Finanční úřad na základě platebního výměru na odvod vydal dne 11. 2. 2019 platební výměr na penále, kterým stěžovatelce dle § 44a odst. 7 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (rozpočtová pravidla), ve znění do 29. 12. 2011, vyměřil penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně za období od 20. 1. 2011 do 27. 6. 2016 ve výši 795 000 Kč. Proti penále se stěžovatelka bránila odvoláním, které

žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 12. 2019 zamítl. Stěžovatelka neuspěla ani se žalobou u krajského soudu, který žalobu rozsudkem zamítl.

[3] Stěžovatelka podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V kasační stížnosti polemizuje s napadeným rozsudkem, který označuje za formalistický a kritizuje jej za „mechanickou“ aplikaci zákona. Nesouhlasí s tím, že penále dosáhlo v tomto případě výše samotného odvodu. NSS by měl prý vytvořit jinou, „moderní judikaturu“, založenou na závažnosti porušení dotačních podmínek. Stěžovatelka opakuje, že je v nynější věci „trestána“ dvakrát, jednou vyměřením odvodu, podruhé vyměřením penále.

[4] Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout. V detailech odkazuje na své rozhodnutí. Upozorňuje, že stěžovatelka opakuje znovu argumenty, které již vyvrátil krajský soud.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] NSS předně upozorňuje, že již krajský soud se přesvědčivě a zevrubně vypořádal se stěžovatelčinou argumentací. Jakkoli je nyní v kasační stížnosti stěžovatelčina argumentace o něco podrobnější, nepřináší žádné nové převratné argumenty, které by mohly zpochybnit správnost závěrů krajského soudu. Ve skutečnosti jsou některé pasáže kasační stížnosti na samotné hraně srozumitelnosti a rozhodně nepřesvědčují NSS, aby snad měnil dosavadní judikaturu, která na všechny otázky dostatečně odpovídá. Proto postačí, aby NSS reagoval na kasační stížnost jen stručně.

[7] Předně není pravda, že by snad otázka penále v nynější věci vyvěrala z nějaké „nemoderní“ judikatury, jak nepřříliš srozumitelně naznačuje stěžovatelka. Ve skutečnosti veškeré podstatné otázky v nynější věci řeší již sám zákon (rozpočtová pravidla), na jehož základě také finanční úřad penále vyměřil. Jak totiž jednoznačně říká § 44a odst. 7 rozpočtových pravidel ve znění do 29. 12. 2011, použitelný na nynější věc, za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně *je porušitel rozpočtové kázně povinen zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Penále se počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny.*

[8] Finanční úřad tu tedy neměl žádné uvážení, žádný prostor pro odlišné rozhodnutí. A stejně tak správní soudy nemají žádný prostor pro vytváření nějaké „modernější“ judikatury, neboť slova zákona jsou tu jasná. To, co chce stěžovatelka, je totiž v podstatě požadavek, aby soudy zákon přepsaly. K tomu však soudy nemají pravomoc, neboť tuto pravomoc má pochopitelně jen zákonodárce. Proto NSS ani blíže nereaguje na vágní a nepřříliš srozumitelné úvahy stěžovatelky o porušení dobrých mravů, eventuálně na kritiku, že zákon nespojuje odvolání proti platebnímu výměru s odkladným účinkem. Stejně tak je v rozporu se zákonem, pokud se stěžovatelka domáhá individuálního stanovení penále v souladu s principem proporcionality.

[9] Nynější zákonná úprava není ani protiústavní. NSS se k ústavnosti právní úpravy penále v § 44a odst. 7 rozpočtových pravidel ve znění do 29. 12. 2011 vyjádřil například v rozsudku ze dne 7. 3. 2019, čj. 10 Afs 65/2018 - 42, věc *Český Krumlov*, část III.C.

pokračování

(ústavnost tam uvedených úvah nijak nezpochybnil ani Ústavní soud, viz jeho usnesení ze dne 17. 9. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1603/19). NSS především potvrdil, že rozpočtová pravidla vztahují počátek běhu doby, za kterou se penále vyměřuje, na den následující po dni, kdy byla porušena rozpočtová kázeň (10 Afs 65/2018, *Český Krumlov*, bod 37). Tato úprava je velmi přísná, neboť příjemce dotace si nemusí být vědom porušení od samého počátku plynutí doby prodlení. Na toto ustanovení je však třeba nahlížet optikou toho, že dotace je formou určitého dobrodiní ze strany státu. Právě proto je poskytnutí dotace vázáno na dodržování přísných podmínek a je spojeno s přísnými následky při jejím neoprávněném použití. Odpovědnost za nevrácení neoprávněně použité částky dotace a s tím spojenou majetkovou újmu nelze v takovém případě přenášet na stát (věc *Český Krumlov*, bod 49). Takto nastavená právní úprava penále má motivovat příjemce dotace k tomu, aby neoprávněně použité peněžní prostředky vrátil státu co nejdříve (srov. podobně rozsudek ze dne 15. 4. 2020, čj. 10 Afs 432/2019 - 36, *FROS ZPS*, body 19 a 20).

[10] Právní úprava penále v § 44a odst. 10 rozpočtových pravidel tedy počátek doby prodlení stejně jako výši penále určuje bezvýjimečně. NSS již v minulosti dovodil, že vyměření penále není koncipováno na základech subjektivní odpovědnosti, nýbrž odpovědnosti objektivní (rozsudek ze dne 7. 8. 2014, čj. 10 As 48/2014 - 35, bod 23, věc *PROPERTY PODNIKATELSKÁ*, shodně rozsudek 10 Afs 65/2018, *Český Krumlov*, bod 48).

[11] Co se týče námitky dvojího trestání ve stejné věci, odkazuje NSS na přesvědčivou a vyčerpávající reakci na podobnou žalobní argumentaci v bodě 22 napadeného rozsudku. Nemá smysl, aby celou tuto argumentaci NSS opakoval, proto jen stručně shrnuje, že porušení rozpočtové kázně není správním deliktem a stejně tak uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně není trestní sankcí. Hlavním cílem odvodu za porušení rozpočtové kázně je navrátit do státního rozpočtu prostředky, které nebyly využity k určenému účelu nebo v souladu se stanovenými podmínkami (takto např. rozsudek ze dne 4. 2. 2021, čj. 7 Afs 44/2020 - 59, *Jablonné v Podještědí*, bod 27, s odkazem na rozsudek ze dne 30. 11. 2020, čj. 3 Afs 92/2018 - 32). Nejde však ani o stejnou „věc“ (*idem*) ve smyslu zásady *ne bis in idem* (ne dvakrát v téže věci) – odvod za porušení rozpočtové kázně a penále mají naprosto odlišnou funkci a vztahují se k odlišným pochybením příjemce dotace v čase (porušení rozpočtové kázně *versus* penále jako vyčíslení určité částky odvozené od „prodlení“, tedy doby mezi porušením rozpočtové kázně a navrácením prostředků do státního rozpočtu; srov. k tomu již 10 Afs 65/2018, *Český Krumlov*, body 31 až 34).

[12] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. ledna 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu